

Організації повинні створювати стимули для творчості та інновацій всередині свого колективу. Впровадження програми стимулювання ідей, творчого мислення та експериментів створює умови для постійного розвитку та удосконалення.

4. Навчання та розвиток персоналу:

Інвестиції в розвиток персоналу є елементом підвищення ефективності. Системні навчальні програми та тренінги допомагають підтримувати високий рівень кваліфікації працівників та адаптуватися до нових вимог ринку.

5. Ефективне управління проєктами:

Впровадження методів ефективного управління проєктами дозволяє організації більш точно визначати цілі, розподіляти ресурси та керувати ризиками. Це забезпечує успішне впровадження стратегій та ініціатив.

6. Формування корпоративної культури.

Корпоративна культура, визначення цінності та ставлення працівників до організації має неабияке значення у досягненні результативності діяльності. Створення здорової та мотивуючої корпоративної культури, яка підтримує взаємодію, інновації та відкриті ідеї, підвищення ефективності та залученості працівників це все сприяє підвищенню ефективності підприємства.

7. Встановлення ключових показників результативності.

Визначення та використання ключових показників результативності дозволяє стежити за досягненням цілей та своєчасно коригувати стратегії. Це сприяє покращенню ефективності управління та визначенню цілей для удосконалення діяльності.

Підводячи підсумок, слід вказати, що ефективний менеджмент в сучасній організації - це постійний процес розвитку та адаптації. Здатність адаптуватися до нових вимог, впроваджувати інновації та розвивати команду - це те, що робить організацію успішною в сучасному конкурентному бізнесі.

Список використаних джерел:

1. Деренська, Я. Оцінка ефективності діяльності підприємства. *Mechanism of an Economic Regulation*, 1(99) 2023, 81-85.
2. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 20. Ч. 3. С. 174–177.
3. Пилипенко С. М. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 452–456

**МОСКОВСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я
В СТРУКТУРІ ІДЕОЛОГІЇ «РУССКОГО МИРА**

Олександр Лук'яненко,

*доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри культурології
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

Релігія є частиною соціокультурного життя людства з часів свого вирізнання з-поміж інших форм суспільної свідомості, прямо чи опосередковано впливаючи на щодення людини навіть через систему дорелігійних вірувань. Функціонал релігії у суспільстві включає, серед іншого, гуртування мас навколо однієї ідеї – часто далекої від релігійної віри, але значущої для держави, у кор-

донах якої ця релігія розбудовує свою організацію. У світлі російсько-української війни, що триває з 2014 року та перейшла у нову стадію 24 лютого 2022 року, роль Російської православної церкви (РПЦ) є однією з ключових. У даній розвідці увага приділена аналізу тієї світоглядної парадигми, котру транслює патріарх Кіріл (Гундяєв) у продовж семи місяців повномасштабного вторгнення російської федерації на територію суверенної України (двом головним компонентам – ідеї єдності та меншовартості). Його проповіді та звернення нагадують політичні агітки доби розвинутого соціалізму, де замість посилянь на твори Леніна та Брежнєва добірно ставлять цитати зі Святого Письма у довільній інтерпретації.

Напевне, найвиразніше з вуст патріарха лунає ідея «єдиного народу». У його зверненнях навіть з'явилася усталена термінологія – «історична Русь». Це те, що заступило радянську концепцію «Древня Русь», яка мала б працювати на користь тієї ж теорії єдиної колиски російського, українського та білоруського народів. Використання цієї назви дозволяло уникати апеляції до Русі Київської, що підкреслювало б вторинність Московії та інших князівств. Схожу функцію виконує новітня формула «історичної Русі» у проповідях московського патріарха.

У проводі у храмі Христа Спасителя на четвертий день повномасштабної війни, що збігся з православною неділею про Страшний Суд, ідея монолітності «братніх народів» була провідною.

Особливе місце у правовідді ще займає не стільки світська, скільки церковна зовнішня політика. Патріарх акцентує увагу на положенні Української православної церкви, наголошуючи на її канонічній приналежності до Московського патріархату, що не могло не підігрівати протистояння всередині України і не нагадувати про претензії на канонічну територію цієї держави. Тим паче з огляду на те, що у самій УПЦ із 2014 року, коли росія анексувала Крим та окупувала Схід, намагалася уникати прямої згадки свою «московськість», прибираючи її з документів та табличок на храмах. Натомість патріарх Кіріл розбурхував заснулий вулик, показуючи свою «отечеську турботу» про українських вірян та їхніх пастирів. Саме православ'я, як у часи російської імперії, знову стає засобом цементування народів на противагу обезличеному «лукавому» злу – «темному», «ворожому», «зовнішньому». Формується релігійний аналог путінського «колективного Заходу». Його активність представляється уже не лише як мілітарне протистояння, але і як релігійна пря, участь у якій беруть представники української православної церкви.

«Русській мір», котрий до цього працював більш-менш завуальовано, високує свої щупальця з-під ряс уже відверто, бо патріарх говорить про існування не лише єдиного духовного, соціокультурного, але й спільного географічного простору. І напад на Україну північного сусіда таким чином все більше й більше набуває рис «князівської міжусобиці». Жонгливання термінами і підміна понять потребують посилення на авторитети. Досвідчений ідеолог, патріарх Кіріл чудово розуміє це під час своїх публічних виступів. Саме тому він вдається до цитування літописних джерел у відповідному імперському потрактуванні.

Публічна промова керівника церкви на свято Різдва Пресвятої Богородиці у Зачатківському ставропігійному монастирі Москви 21 вересня 2022 року крутилася навколо теми «історичної Русі». Апелюючи до історії літописної Куликівської битви 1380 року, релігійний діяч наголошує, що «*Батьківщина наша,*

Русь, історична Русь проходить через тяжкі випробування». Відповідно збірна назва «історична Русь» привласнюється російським народом не лише у площині історії, але й у вимірі сучасної геополітики, розмиваючи існуючі кордони між незалежними державами. Більше того – проповідь позбавляє Україну права на будь-який спадок древнього минулого, що пояснюється начебто впливом ззовні, покликаним знищити спільну руську ідентичність.

Традиційними для таких пропагандистських проповідей є суміш релігійної моралі та політичного порядку денного. Патріарх вдало маніпулює почуттями віруючих, закликаючи до милості та прощення, відсутності ненависті до українців, а вже у наступних фразах аргументує це безблагодатністю серед сусіднього народу, потребою відродження «братерської єдності». І, просячи не називати українців ворогами, уже за мить говорить про плани ворога зі знищення єдиної православної релігійної організації.

Тут не обходиться без питання існування канонічної Православної церкви України та протипагу УПЦ, котра у травні 2022 р. задекларувала своє віддалення від Москви. Їй, як і завжди, підбираються лише негативні епітети, асоціюючи із загрозою. Натомість керована митрополитом Онуфрієм інституція тлумачиться як єдина поборниця миру у трансцендентному світі. Наголосимо, що сама війна росії проти України (чи навіть «спеціальна воєнна операція», як її називають у державі-агресорці) у проповідях не іменується ніяк інакше окрім міжусобиці, що додатково підтверджує існування викривленої карти світу без політичних кордонів, що усталилися у Євразії після 1991 року. На користь цього працює й інший термін, що часто вживається церковником у зв'язці із поняттям «історична Русь» – «Свята Русь». Вони тотожні за сутністю, бо позначаються Україну, Росію та Білорусь політично. Відмінність полягає у тому, що друге поняття закріплює над цими територіями у свідомості вірян РПЦ не лише політичну владу Кремлі, але й божественну владу («Уділ Богородиці») з її земним центром у Москві. Формування образу «єдиного народу» поглиблюється зверненням до шанування одних і тих самих святих на євразійському просторі.

У контексті того, що війна не називається війною, зрозумілим є створення перспективи завершення «конфлікту» без надмірних жертв (офіційна російська статистика називає удесятеро менші цифри власних втрат, аніж дають українські служби). Тож логіка прохання про мир та благополуччя без втрат з огляду на міф «непереможної армії» цілком пояснювана. Непояснима лише формула «перемоги», про яку просить патріарх. Чия вона – російська? українська? «православна?». Утвердження ж єдності народів у системі «російської православної пропаганди» узгоджується з обґрунтуванням меншовартості Києва попри його історичну роль. Яскравим прикладом може бути промова патріарха у день пам'яті святителя Петра, митрополита Київського, Московського та всієї Русі, після літургії в Успенському соборі московського Кремля. Церковний діяч вправно маніпулює фактами, вибудовуючи логічну картину для далекого від історичної науки слухача-прихожанина. У ній Київ постає як покинуте, спустошене, збідніле духовно, інтелектуально та матеріально місто. І якщо дешифрація істини є у тому, що значним чином свою велич Київ втратив у роки монгольської навали, то «добросусідськість» із Володимирським князівством як спадкоємцем слави Києва, виглядає аж занадто натягнуто. Особливо після воїн Андрія Боголюбського і розграбування й спустошення стольного граду військами володимиро-суздальського князя. До того ж із півночі місто ось-ось мало б бути в

облозі литовців. Тому історичні аргументи патріарха доволі слабкі, якщо висловлювати їх у дискусії, а не у пропагандистському монологові.

Натягнутими є й аргументи про необхідність перенесення з Києва центру політичної влади. Бо навіть сам митрополит Петро Ратенський, уже проживаючи із 1308 року у Володимирі, у 1312 році був змушений подорожувати у справжній центр влади - в Золоту Орду, аби з рук хана Узбека отримав охоронну грамоту на забезпечення права руського духовенства. Звісно, взамін на молитовне заступництво перед християнським Богом про «безбожну владу». Але пропагована патріархом ідея «політичного усамітнення» у лісах Володимира, подібна до чернечої аскези, тріщить по швах. Дипломатам і урядникам того часу доводилося покидати глуш боліт заради підтвердження права на владу. Навіть релігійну.

Міграція духовного центру до Москви пояснюється уже включно поняттям першосвященницького комфорту на тлі політичного протистояння древніх князівств. Слухачеві не повідомляється про судовий процес над митрополитом у 1313 році, що мав місце у Володимирській землі, який організували за заявою Тверського Єпископа Олексія. Константинопольський патріарх Афанасій зібрав у Переяславлі-Заліському князівський суд, що мав розглянути звинувачували у торгівлі церковними посадами. Виправдання митрополита стало заслугою візиту в Орду та заступництво московського князя Івана Калити. Тому «пропозиція» перенести митрополічу кафедру виглядала доволі виправдано з огляду на утиски та переслідування митрополита Петра у Володимирі не язичниками, а православними князями й іншими єпископами. До того ж перенесення митрополії означало, що Іван калита відтоді мав право титулуватися Великим князем.

Але навіть кризь ідеологічне полотно меншовартості Києва пробивається уже знайома ідея «русского міра», зшитого невидимими нитками православ'я. А над цим усім виформовується неприхована потреба зрощення релігійної та державної влади, така необхідна росії XXI століття, аби сакралізувати дії нового фюрера: *«Це була єдина Церква, центр якої переміщався разом із переміщенням столиці, щоб Предстоятель завжди був поруч із великим князем, щоб духовний центр був там, де й центр політичного життя. І святитель Петро переїхав сюди, до міста Москви, на настійне прохання великого князя Івана Калити, того самого, який збирав матеріальні цінності в Москві, щоб забезпечити стійке існування нової столиці. І для того, щоб ця столиця була дійсно визнана всією Руссю, необхідно було, щоб і Першопрестольна кафедра перемістилася до Москви»*.

Список використаних джерел:

1. Лук'яненко О. В. «Русській мір» проти українського миру: релігійний фронт першого дня війни. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Людський потенціал у контексті сучасних соціокультурних перетворень» (24–25 травня 2022 р.)*. Полтава, ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С.16-21.
2. *Обращение Святейшего Патриарха Кирилла к архипастырям, пастырям, монашествующим и всем верным чадам Русской Православной Церкви 24 февраля 2022 года*. URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5903795.html>.
3. *Патриаршее слово в день памяти святителя Петра после Литургии в Успенском соборе Московского Кремля об сентября 2022 года*. URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5956879.html>

4. *Резолюція Святейшого Патріарха Кирилла на рапорті митрополита Сумського і Ахтырського Евлогія 2 марта 2022 года.* Електронний ресурс: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5905352.html> [Дата останнього доступу 21.09.2022]
5. *Святейший Патріарх Кирилл благословил во всех епархиях Русской Православной Церкви совершать молитву о восстановлении мира 3 марта 2022 года.* URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5905871.html>
6. *Слово Святейшого Патріарха Кирилла в Неделю о Страшном Суде после Литургии в Храме Христа Спасителя 27 февраля 2022 года.* URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5904390.html>
7. *Слово Святейшого Патріарха Кирилла в праздник Рождества Пресвятой Богородицы после Литургии в Зачатьевском ставропигиальном монастыре г. Москвы 21 сентября 2022 года.* URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5961645.html>
8. *Циркулярное письмо митрополита Воскресенского Дионисия о молитве о восстановлении мира 3 марта 2022 года.* URL: <http://www.patriarchia.ru/db/text/5905833.html>

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛADOVA МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Богдан Милятинський,

*здобувач другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»*

Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»

Науковий керівник: Наталія Чеснік,

к.е.н., доцент кафедри бізнесу і права

Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»

У загальному розумінні поняття «управління якістю продукції» є сукупністю функцій і інструментів управління, які включають загальне покращення як характеристик самої продукції, так і процесу управління персоналом, що відповідає за питання розробки, впровадження, виробництва та збуту даної продукції. Система управління якістю продукції невід'ємно пов'язується з будь-якою діяльністю щодо формування змін якісних і кількісних характеристик якості продукції. Причина виникнення поняття «якість продукції» - це конкурентна боротьба на ринку за споживача, саме якість продукції впливає на постійне підтримання рівня конкурентоспроможності продукції у порівнянні з товарами аналогами.

Система управління якістю продукції характеризується рівнем взаємодії компонентів організаційної структури підприємства в процесі вирішення ключових питань операційного менеджменту та забезпечення конкурентоспроможності продукції, при умові досягнення рівня відповідності державним стандартам та іншим вимогам українського законодавства.

В сучасному розумінні система управління якістю на підприємстві є процесом орієнтованим на проведення оцінки якості товару на тому чи іншому етапі життєвого циклу продукції. Важливим елементом системи якості є «петля якості» (рис.1), що є концептуальною моделлю взаємозалежних видів діяльності, що впливають на якість продукції на різних стадіях виробництва продукції.